

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

Uit de praktijk

Christendemocraat in hartje Shanghai

door **Marc Janssens** De auteur is hoofdredacteur van *Christen Democratische Verkenningen*.

Sinds mei dit jaar is Matthias Schäfer hoofd van het bureau van de Konrad-Adenauer-Stiftung in Shanghai. 'Ons doel is China beter te begrijpen, zoals we graag willen dat China Duitsland en de EU beter begrijpt. Maar begrijpen is niet altijd hetzelfde als instemmen.'

Matthias Schäfer

De Konrad-Adenauer-Stiftung (KAS), verbonden aan de Duitse christendemocratische CDU, heeft sinds 1986 een kantoor in China, vertelt Matthias Schäfer (51), die voorafgaand aan zijn functie in Shanghai vijftien jaar op het hoofdkantoor van de KAS in Berlijn werkte. 'Het is echt een hele verandering om van Berlijn naar deze miljoenenstad te gaan, die overigens niet representatief is voor heel China. Het grootste verschil met Berlijn is de relevantie van IT en technologie in het dagelijkse leven. Zelfs in de meest afgelegen buurten van Shanghai kun je op straat een bord noedels met rijst van twee of drie euro via je mobiele telefoon betalen. Daarnaast is China volop bezig met het inzetten van IT om alle uitdagingen in een megastad aan te gaan.'

Wat is de belangrijkste doelstelling van de KAS in China?

'Ons eerste kantoor stond in Xi'an. Dit verhuisde in 1996 naar Beijing om de

politieke dialoog tussen Duitsland en China op te starten. In 2001, toen China toetrad tot de Wereldhandelsorganisatie (WTO), werd het kantoor in Shanghai geopend, waar we meer gericht zijn op economische politiek. We bepleiten het model van de sociale markteconomie en concentreren ons meer op techniek en innovatie. Daarbij kijken we specifiek naar het ondernemingsklimaat en de mogelijkheden voor start-upbedrijven en naar wat we in China kunnen leren.'

De wereld en de EU kijken de laatste tijd anders tegen China aan: van ontwikkelingsland heeft het zich tot een van de belangrijkste wereldspelers ontpopt. Heeft dat invloed op jullie werk?

'Vanzelfsprekend. De indrukwekkende manier waarop China economisch is gegroeid drukt een stempel maar biedt ook kansen. Onze Chinese partners hebben het altijd erg belangrijk gevonden om Duitsland en de Duitse politiek goed

te kennen en te begrijpen. Dat neemt niet weg dat er verschillen zijn in de manier waarop we met de marktorde omgaan. In het Chinese systeem speelt de staat een veel belangrijker rol in de economische politiek. Toch moeten we beseffen dat hun systeem niet alleen voor economische welvaart zorgt, maar ook geavanceerde technologieën creëert. De dialoog over de overeenkomsten en verschillen tussen hen en ons inzake de markteconomie behoort tot het hart van ons werk.'

Er is veel kritiek dat China wel participeert in de WTO, maar veel regels aan zijn laars lapt. Hoe gaat u daarmee om?

'Als we meningsverschillen tegenkomen over actuele kwesties of fundamentele politiek-economische uitgangspunten, proberen we de Chinese positie te begrijpen. Begrijpen is echter iets anders dan instemmen. Vervolgens kijken we of we een gemeenschappelijke basis kunnen vinden en waar de echte onverenigbaarheden liggen. Uiteindelijk is het ons doel dat de Chinezen beter begrijpen waarom wij ergens op een bepaalde manier in staan, en dat wij beter begrijpen waarom de Chinezen op een bepaalde manier ergens in staan.'

Wat is volgens u het belangrijkste verschil tussen de waardegedreven politiek van christen-democratische partijen en de politiek in China?

'De manier waarop we tegen de mens aankijken. Wij zijn door het christendom gevormd en hebben het personalisme ontwikkeld dat de waarde van het individu in de politiek en in de samenleving benadrukt. In China ligt dat anders. Daar is het collectief belangrijk. Dat collectief kan de staat zijn maar ook de familie, waaraan het individu een bijdrage levert.'

Er is veel kritiek op de manier waarop China met minderbeden omgaat. Speelt dit een rol in het werk van de KAS?

'Natuurlijk. Maar vanuit het perspectief van internationale samenwerking is het belangrijk dat de manier waarop we ons tot de Chinese samenleving verhouden, bijdraagt aan wederzijds

vertrouwen en geloofwaardigheid. Daarom roepen we niet hard over onderwerpen als mensenrechten, maar denken we dat het effectiever is om een goede relatie met China op te bouwen en dingen een bepaalde kant op te duwen.'

Zijn er regels waaraan de KAS zelf moet voldoen?

'Zeker. We worden gezien als een non-gouvernementele organisatie en die zijn verplicht om openheid van zaken te geven over alles wat ze doen. We vertellen dus wat onze plannen zijn, welke programma's we opzetten en wie we ontmoeten. We moeten ons aan de Chinese wet houden. Dat lijkt misschien streng, maar je moet bedenken dat als een buitenlandse organisatie zich in Duitsland vestigt, de Duitse regering ook wil weten wat ze doet en van wie ze geld krijgt.'

Hoe kijkt u tegen de Nieuwe Zijderoute aan?

Vormt die een mooie kans voor economische ontwikkeling, of een bedreiging voor de samenhang van de EU?

'Het Gordel- en Weginitiatief is het belangrijkste onderwerp op een conferentie die we eind dit jaar in Shanghai organiseren. De focus zal liggen op de mogelijkheden van dit initiatief voor de economieën die op de route liggen, maar ook op de zorgen die de laatste maanden omtrent het initiatief zijn ontstaan. Deze zorgen zijn er vooral in Europa, omdat daar angst heerst dat China een bepaalde strategie nastreeft. We moeten constateren dat er aan beide uiteinden van de route een gebrek aan vertrouwen is. We zijn ervan overtuigd dat zolang er geen vertrouwen is, de Nieuwe Zijderoute geen stabiele grond zal krijgen, wat tot kleinere economische kansen voor alle betrokken partijen leidt.'

Wat kunnen we van China leren?

'Veel, waaronder de drive om te excelleren. Het is een ambitieus land, dat het onderwijs inzet om zijn plannen te verwezenlijken. De Chinezen dagen hun studenten echt uit om de beste te worden en bij te dragen aan hun land.'